

Posudek školitele na disertační práci Jiřího Šebka, M.A.

Political Nepotism

Politický nepotismus je morální doktrínou, jejímž principem je upřednostňování příbuzných v získávání pozic a podpoře kariér ve veřejných institucích. Jako taková odporuje morálním principům, na nichž jsou postaveny moderní liberální demokracie, neboť ty žádají rovná práva a otevřené pozice pro všechny bez rozdílu rasy, pohlaví a samozřejmě také příbuzenství. Zároveň je zřejmé, že upřednostňování příbuzných a péče o jejich blaho je morálním principem, který je běžně znám a uznáván je také v liberálních demokracích. Liberalismus řeší tento rozpor, jak je mu vlastní, tedy rozliší oblast veřejnou a soukromou, a pak může tvrdit, že upřednostňování příbuzných má své oprávněné místo v rodině jako oblasti soukromého života, zatímco ve veřejné oblasti platí všeobecná rovnost daná zákonem. Problém je, že toto liberální teoretické řešení v praxi nedosti funguje. Upřednostňování příbuzných se děje a prosazuje, přestože to odporuje morálce liberalismu. Jiřího Šebka zajímá tento rozpor a ve své disertaci jej učinil předmětem teoretického zkoumání s cílem zjistit, nakolik lze modifikovat východiska liberální teorie spravedlnosti, aby vzala v potaz péči o příbuzné jako součást institucí liberální demokracie.

Komunitaristická kritika liberalismu také poukazuje na to, že existují morální závazky, jako je vztah otce a syna, nebo bratrský či sesterský vztah, které se dostávají do rozporů s veřejnou spravedlností a přitom je nelze odmítnout jako irelevantní (např. kauza Unabomber a role bratra, který jej prozradil policii). Jiří Šebek se ale ve své disertaci neopírá o komunitarismus, nýbrž zvolil vlastní originální postup. Za východisko si vzal Rawlsovu teorii spravedlnosti, která je v současnosti nejvýznamnější teorií, jež vysvětluje základní principy institucí liberální demokracie. Seznámil se s polemikami, které z různých pozic Rawlsovy principy spravedlnosti kritizovaly a potom v návaznosti na ně se pokusil o modifikaci Rawlsovy teoretické argumentace. Neméně významnou částí disertace je empirický výzkum, který provedl s využitím statistických metod, aby prokázal praktickou relevanci upřednostňování příbuzných mezi českou politickou elitou. Tato teoretická téma Jiří Šebek vyložil s velkým zaujetím a originalitou a předložená disertační práce je podává zpracována na náležité vědecké úrovni.

Doktorské studium začal Jiří Šebek v roce 2008. Všechny své studijní povinnosti řádně plnil a patřil ke vzorným studentům. Mimořádné bylo i jeho zaujetí pro badatelskou práci. Podal celkem 11 žádostí o granty, z nichž některé získal. Nejvýznamnější byly Marshall Memorial Fellowship ve Washingtonu a Australian Endeavour Fellowship v Melbourne, které mu umožnily vědecké pobytu v zahraničí. S vlastními příspěvkem vystoupil na dvou mezinárodních konferencích, v roce 2012 na Oxford University, příspěvek Managing the Media in Conflicts, na konferenci Conflict Resolution in

Europe: Lessons for Tomorrow, a v roce 2014 v Praze, příspěvek The Power of Kith and Kin: Empirical evidence of kin among public administrators, judges and notaries, na konferenci Democracy, State and Informal Politics in Comparative Perspective. Dále, Third Prize. Kumamoto: International "Kusamakura" Haiku Competition v roce 2014. Povzbudivé jsou též jeho dosavadní publikace, které podal. Jednak v časopise Czech Journal of Political Science článek The Power of Kith and Kin: Empirical evidence of kin among public administrators, judges and notaries in the Czech Republic (předpokládané vydání v roce 2015) a jednak v časopise Acta Onomastica (Česká akademie věd) článek Grouping related and similar surnames used in the Czech Republic, processing data available from the Citizenship Register (předpokládané vydání v roce 2015).

Zmínil bych také jeho další vzdělavatelské aktivity, které dokreslují šíři jeho zájmů. Během studia podporoval aktivity směřující k lepšímu přístupu ke vzdělání pro děti a osoby ze znevýhodněných poměrů, kupříkladu překlady vzdělávacích videí pro Khan Academy. Dále v rámci podpory občanské společnosti v programu Marshall Memorial Fellowship navrhl a prosadil iniciativu na podporu místní komunity v Charles City (Iowa), kde jeho tehdejší zaměstnavatel vybudoval továrnu. Firma se pak zavázala k financování rozvojových programů v regionu ve výši 40 000 dolarů za rok. V letech 2006 až 2012 podporoval rozvojové programy Arcidiecézní charity v Praze finančně a dobrovolnickou prací. V letech 2009 to 2012 přednášel také zahraničním studentům na UK v rámci programu Erasmus.

Vzhledem k tomu, co bylo řečeno, mohu uzavřít s tím, že disertace Jiřího Šebka splňuje požadavky kladené na doktorskou práci, a proto ji doporučuji k obhajobě.

Doc. PhDr. Ing. Milan Znoj, CSc.

V Praze dne 25. 6. 2015